

korerede af Hjaltalín. Chr. Scherer meddeler i sin Afhandling „Joh. Heinr. Stobwasser und seine Lackwarenfabrik i Braunschweig“ (Braunsch. Magazin 1900 S. 53), at Hjaltalín særlig har givet sig af med Landskabsmaleri, og at han i Fabriken har dekoreret talrige Tallerkener og Bordplader med alle Slags Landskaber og Skovpartier. Endvidere meddeler Scherer, at Direktøren for Kunstindustriskolen i Brunsvig Prof. Leitzen, besidder flere små Plader af Papiermaché, som ere bemalede med forskellige Landskabsmotiver, der skulle være udførte af Hjaltalín. En af disse Plader, som vist har været anbragt på en Tedåse, har Prof. Leitzen foræret Bymusæet i Brunsvig.

Det er herefter måske ikke umuligt, at Kunstmusæet i Reykjavík, hvis et sådant eksisterer, endnu fra Brunsvig vil kunne erhverve sig Prøver på den første islandske Kunstmalers Arbejder.

Samfundets Anliggender.

Samfundets norske Bestyrelse har i Stedet for de ved Døden afgangne Medlemmer af Bestyrelsen Oberst Hartvig Munthe og Samfundets mangeaarige Formand, Rigsarkivar H. J. Huitfeldt-Kaas til Medlemmer af Bestyrelsen valgt Kommandørkaptajn, Kammerherre Thv. Dannevig og Bureauchef, Kammerherre Axel C. Z. Kielland.

Til Formand i Samfundets norske Afdeling er udvalgt Expeditionschef A. Collett, til Sekretær Amanuensis i Rigsarkivet A. W. Rasch og til Medlem af Skriftudvalget Professor, Dr. phil. L. Daae.

Siden sidste Hefte udgik er Medlem af Samfundets danske Bestyrelse Professor Nicolaj Bøgh afgaaet ved Døden.

Gaver til Samfundets Bibliotek.

Samfundet har modtaget fra:

John Griegs Forlag: Johan Nordahl-Olsen: Ludvig Holberg i Bergen. Bergen 1905.

Amanuensis ved Rigsarkivet Haagen Krog Steffens: Slægten Stang. Christiania 1905.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal 1.

Skibskaptein Rasmus Binneballes Fader *Jens Binneballe*, om hvem jeg i dette Tidsskrift, 4 R. V. S. 261, har opkastet Spørgsmaal, har altid inden Familien været betegnet som Mølleieier eller Møller paa Bindeballe Mølle i Tørrild Sogn i *Jylland*. Jeg har imidlertid tilfældigvis fundet en Ansøgning, dat. Kjøbenhavn 18 Januar 1754, fra en *Jens Binneballe*, i hvilken han ansøger om at blive Postmester i Christianssand i Norge. I Ansøgningen siger han, at han tidligere har søgt forskjellige smaa Bestillinger, at han stedse havde været brugt ved Pennen, „paa nogle Aars Tid haver jeg frekventeret Højesterets-Procurator Lowsons Skriverstue og forrettet de der forefaldne Ting“. Tilsidst var han Material-Skriver ved de af Geheimeraad Baron von Dehn og Baron von Bernstorff opførte Bygninger, indtil de overdrog deres Bygmester Alting. Da Skibsfører Rasmus Binneballe er født c. 1651, og da Faderen hed Jens, er det vist ikke umuligt, at Materialskriveren har været Rasmus Binneballes Fader og Sønnen født i *Kjøbenhavn* og ikke i *Jylland*. Kan nogen Oplysning herom meddeles?

E. A. Thomle,
Rigsarkivet. Christiania.

Spørgsmaal 2.

Kærulf.

Under systemen med den jyske familie Weidemann¹⁾ er jeg stødt paa en, vistnok meget udbredt, slægt af jyske storbønder, der førte navnet *Kærulf*; jeg skal i det følgende omtale en enkelt, efter dens pragtfulde epitafier at dømme, meget selvfuldende gren af denne slægt, væsenlig hjemmehørende i Nibe og omegn.

Maren Bertelsdatter Kærulf²⁾ og hendes mand Povl Nielsen Kras gav i 1632 en prædikestol til Kirken i Nørholm. 1650 lod hun „som hendes s(alig) mand haffde udlovit“ altertavlen sammesteds „staffere“ og ¹⁴/₁₁ 1656 blev hun begravet der i kirken. En datter af dem var Maren Povlsdatter Kras, født c. 1627, død ⁹/₆ 1671, gift med Mads Sørensen født c. 1612, død ²⁹/₆ 1683 som birkefoged i Nørholms birk. Over dem findes et epitafium i Nørholms kirke fra 1664.

Søren Bertelsen Kærulf til Klitgaard i Nørholm sogn, død ²¹/₂ 1659, var sikkert hendes broder. Paa et andet Epitafium i Nørholm Kirke ser man ham, hans bustru Maren Jensdatter, hendes anden mand ridefoged Urban Andreassen Giedsman (1629—1688), 3 sønner og 1 datter, samt foran disse 1 dødfødt barn og 1 barn død som lille. 2 sønner blev præster og nævnes i Wibergs præstehistorie; jeg tror tilfældig at være kommet paa spor efter, hvem de øvrige børn er, men det er desværre endnu ren gisning.

1. Bertel Sørensen Kærulf, sognepræst i Vesterbølle ³¹/₁₂ 1669, død 1676. 1 søn.

2. Poul Sørensen Kærulf sognepræst i Sønderholm 1673, ord. ⁷/₆, død mellem 1720 og 1740; gift 1) med formanden Niels Eskildsens datter, med hvem 2 sønner og 4 døtre; 2) ¹²/₁₀ 1686 i Københavns Trinitatis kirke med

1) Jævner dette tidsskrift 2 række II, 147 f., 303 f.

2) Maaske datter af Bertel Kærulf i Asland, død 1672 over 90 aar gammel (Jyske samlinger III 255). Han født c. 1582, hun c. 1607, vil passe meget godt.

Kirstine Knudsdatter Bodum, med hvem 1 søn. 2 af hans sønner blev præster, nemlig Søren, født c. 1674, i Kjøng og Jakob, født $19/8$ 1688, i Skallerup. Den anden søn af første ægteskab har rimeligvis været opkaldt efter morfaderen, altsaa heddet Niels, og er muligvis identisk med den i Wiberg omtalte toldkasserer i Børglum herred Niels Poulsen Kærulf, fader til Kristian Henrik Kærulf, født 1712 i Hjørring, død $14/10$ 1771 som sognepræst i Sindal.

3. Den tredje søn er muligvis den Jens Sørensen, købmand i Nibe, der ifølge Paludanernes stamtavle¹⁾ med sin hustru Dorotea Clemensdatter Weidemann, en datter af Clemens Kristoffersen Weidemann og Marie Lukasdatter Paludan, havde følgende børn: Clemens, Karen, Søren, Marie, Lukas, Reinholt, Hans Kristoffer, Karen, Peder og Peder. Hans slægtsnavn var nemlig Kærulf²⁾, og at børnenes navne tyder paa at hans moder hed Karen og ikke Maren, kan godt skyldes fejl i manuskriptet. Sønnen Clemens Jensen Kærulf, født $17/7$ 1688 i Nibe, blev $9/1$ 1722 sognepræst i Durup og Tøndering, og døde der $25/2$ 1722.

4. Isaafald er den „Søren Kærulfs søn i Klitgaard nom. Søren“, der $24/10$ 1652 blev døbt i Nørholms kirke, identisk med det lille barn paa epitafiet³⁾.

5. Endnu større sandsynlighed er der for, at datteren er den Kirstine Sørensdatter Kærulf, efter hvem der blev afholdt skifte $18/8$ — $15/8$ 1742 i Nibe. Hun var enke efter Jens Jensen Klitgaard, og efterlod sig talrige børn og børnebørn, nemlig: Jens Jensen Klitgaard, guldsmed i København, borgerskab af $8/4$ 1709; Søren Jensen Klitgaard i Nibe; Peder Jensen Klitgaard, klokker i Kristiania; Thomas Jensen Klitgaard, død mellem 1737 og 1742, efterladende sig 1 søn og 2 døtre; Karen Jensdatter Klitgaard, enke efter Peder Sørensen Thybo i Nibe; Maren Jensdatter Klitgaard, født c. 1697, død $18/7$ 1773 i Nibe, gift 1) c. 1729 med Conrad Povlsen Weidemann, død c. 1741 i Nibe, en søn af ovennævnte Dorotea Weidemanns broder Povl Clemensen Weidemann og dennes hustru Maren Urbansdatter Giedsman, 2) c. 1741 med Niels Kjeldsen; og endelig Else Jensdatter Klitgaard⁴⁾ født 1701, død $1/8$ 1765, gift 1) med Peder Pedersen Bering, sognepræst i Furstrup $18/8$ 1724, død 1727, med hvem 1 søn og 1 datter, 2) med Kristian Kristiansen Kaalund, sognepræst sammesteds $81/8$ 1727, død $11/11$ 1759, med hvem 4 sønner og 7 døtre.

For alle oplysninger om disse personer, men navnlig for oplysninger om Kirstine Sørensdatter Kærulfs afstamning, vil jeg være yderst taknemlig.

Wilhelm Marstrand, stud. polyt.

Falkonergaardsvej 15. København V.

Svar I

(5 R. I. S. 266, Spørgsmaal 5).

Kaptein af Infanteriet *Ferdinand Wilhelm Friboe*, f. i Rendsborg 17 Febr. 1781, døbt 20 s. M., var Søn af Kaptein Peter Schwane von Friboe og Hustru Margrethe Lucia Louise Bauditz. Han blev Officer 1802, stod paa Vartpenge

1) Haandskriit paa rigsarkivet (Geneal. Herald. Selsk. Arkiv: Borgerlige Slægter M—W P nr. 16). Den her citerede del er afskrift af en ældre stamtavle, affattet omkring aar 1705.

2) Se Wiberg I, 285.

3) Kirkebogen begynder 1650, men eksisterer kun i en ikke videre omhyggelig udført afskrift.

4) Ved skifte afholdt $4/4$ — $2/10$ 1737 i Nibe efter Rasmus Dybvads barnløse enke Ane Pedersdatter Giedsted arver, blandt mange andre, foruden de her nævnte Klitgaarder, de tre sødskende Jens Gregersen Klitgaard, købmand i København, borgerskab $17/12$ 1727, død som raadmand sammesteds $3/4$ 1755; Ide Gregersdatter Klitgaard gift med Erland Jensen, skipper i Aalborg; og Karen Gregersdatter Klitgaard gift med Søren Poulsen i Nibe.

fra 20 Jan. 1812 og døde i Molde 22 Dec. 1837 uden Børn. Han ægtede i Molde — hjemme i Huset efter kgl. Bevilling — 12 Juni 1834 Elen Birgitte Maria Brandt, f. i Trondhjem 20 Apr. 1794, døbt i Frue Kirke 18 Maj, død i Molde 8 Aug. 1881, en Datter af Kjøbmand Ahlert Heinrich Brandt, f. i Hamburg 16 Dec. 1747, bosat i Trondhjem, senere i Finmarken, død i Bergen 17 Aug. 1829, og Hustru, Anna Johanna Christine Hammer, f. i Trondhjem 1757, døbt i Frue Kirke 21 Okt. s. A., død i Finmarken 3 Maj 1820. Konferer „Stamtavle over Lossius og Brandt“ Side 47.

Wilhelmine Brandt, Christiania.

Svar II.

[5 R. I S. 266, Spørgsmaal 5).

Ovennævntes Broder *Gerhard Otto Friboe* fik 26 Juli 1814 Majors Character, blev 27 October 1817 udnævnt til virkelig tjenstgjørende Major i Artilleri-Briguden og 1 Januar 1818 Oberstlieutenant. Han tog Afsked 10 October 1826 og døde i Trondhjem 30 August 1828, ugift. I de sidste 6½ Aar havde han været i Huset hos Bastiane sl. Oedings i Trondhjem, der averterer Dødsfaldet. Skifte efter ham holdtes i Trondhjem i Sept. 1828. Hans Arvinger vare hans Sødskende.

E. A. Thomle.

Svar III.

Aferrin.

Angaaende det af mig, i 4 række VI side 260, fremsatte spørgsmaal om familien Afferin, har ingeniør Delgobe overfor mig fremsat den formodning, at Peder Rasmussen Affarin, Kapellan i Holbæk, er identisk med den i 1687 immatrikulerede Petrus Erasmi Jernløsens, at altsaa navnet Affarin eller *Aferrin*, som det oprindelig — og rigtigere — blev skrevet, er en latinisering af Jernløsens, og at Peder og broderen Kristen da rimeligvis er sønner af sognepræst i Sønder Jernløse Rasmus Pedersen Holbæk — en formodning, der har vist sig at være rigtig, saa at jeg nu kan meddele følgende om denne slægt.

Rasmus Pedersen Holbæk født $\frac{9}{11}$ 1628 i Holbæk¹⁾, begravet 1683 $\frac{28}{5}$ i Sønder Jernløse²⁾. Immatrikuleret som student fra Malmø $\frac{26}{5}$ 1652³⁾, sognepræst i Sønder Jernløse $\frac{4}{9}$ 1659, ikke ordineret paa grund af krigen og, da han heller ikke vilde lade sig ordinere af den svenske feltbiskop, derfor afsat af de svenske $\frac{2}{2}$ 1660; efter freden blev han ordineret i Frue kirke $\frac{27}{8}$ 1660⁴⁾, og søndagen derefter atter indsat som præst. 2 gange gift.

1) $\frac{18}{9}$ 1661⁴⁾ i Sønder Jernløse med formanden Jens Nielsens enke Kirsten Albrektsdatter Altewelt, født 1636 i Roskilde, død $\frac{26}{5}$ 1665 i Sønder Jernløse, en datter af rektor i Roskilde, senere sognepræst i Ringsted, magister Albrekt Jørgensen Altewelt.

2) 1665 i Nørre Jernløse med Birgitte Pedersdatter Luxdorf født 1633 paa Øregaard⁵⁾ i Fiskbæk sogn, død $\frac{27}{7}$ 1677 i Sønder Jernløse, en datter af Peder Kristensen⁶⁾ paa Øregaard.

1) Han er muligvis søn af raadmand, senere borgmester i Holbæk Peder Jensen d. yngre død omkring 1673.

2) Wiberg (II side 20) har fejlagtig denne dato som dødsdato.

3) Wiberg har fejlagtig Holbæk og 1662.

4) Ifølge Sønder Jernløse Kirkebog, Wiberg har henholdsvis $\frac{17}{8}$ og $\frac{8}{9}$.

5) Nu Øregaard, Fiskbæk sogn, Viborg amt.

6) Se dette tidsskr. I række I side 52, stamtavlen.

Af første ægteskab havde han sønnerne Jens født $\frac{1}{7}$ 1662 og Albrekt født $\frac{4}{8}$ 1665, til hvis senere skæbne jeg intet kender, af andet sønnerne Peder født $\frac{9}{11}$ 1666, død som kapellan i Holbæk, Bolle født $\frac{17}{6}$ 1668, død $\frac{10-11}{8}$ 1668 og Kristen født $\frac{29}{11}$ 1669, død som sognepræst i Høve, samt døtrene Anna Sofie født $\frac{30}{1}$ 1671 og Sidsel Marie født $\frac{25}{9}$ 1672, hvis senere skæbne ogsaa er mig ubekendt.

Peder Rasmussen Aferrin født $\frac{9}{11}$ 1666, i Roskilde skole 1683, student 1687, kapellan i Holbæk $\frac{23}{7}$ 1698, død 1709¹⁾, gift $\frac{3}{6}$ 1703 i Holbæk med Sidsel Nielsdatter, maaske en datter af formanden Niels Lauritsen Solrød. Sammen havde de 3 børn, Birte²⁾ født $\frac{29}{6}$ 1704, Maren født $\frac{21}{5}$ 1706 og Niels født $\frac{5}{4}$ 1708. Enken blev anden gang gift $\frac{25}{2}$ 1712 i Holbæk med eftermanden Johan Kristian Ruhe, kapellan $\frac{6}{9}$ 1709, død $\frac{19}{11}$ 1725, med hvem hun ogsaa fik 2 døtre og 1 søn.

Maren Pedersdatter Aferrin født $\frac{21}{6}$ 1706, begravet 1786 $\frac{12}{7}$ i Sværdborg, gift $\frac{4}{10}$ 1762 i Baarse med degn i Sværdborg Laurits Hochland, døbt 1724 $\frac{26}{5}$ i Slagelse, død $\frac{17}{5}$ 1798 i Sværdborg. Naar P. E. Jensen³⁾ kalder hende søster til Baarsepræsten Daniel Plums anden hustru, er det ikke rigtigt, thi den barnløse degn sees at have testamenteret sine efterladenskaber til sin afdøde kones halvbroderdatter Cecilie Kristine Ruhe⁴⁾, hvilket jo kun passer paa en datter af Peder Aferrin.

Kristen Rasmussen Aferrin født $\frac{29}{11}$ 1669, i Roskilde skole 1685, student 1690, sognepræst i Høve $\frac{15}{7}$ 1704, død $\frac{..}{1}$ 1721 gift med Anna Hendes fornavn kendes af en klage, som hun fra Snesere præstegaard, hvor hun opholdt sig hos sin datter, $\frac{15}{4}$ 1740⁵⁾ sendte til bispn angaaende hendes pension. Kun en datter kendes, nemlig:

Ingeborg Aferrin⁶⁾, begravet 1762 $\frac{5}{2}$ i Baarse, mellem 50 og 60 aar gammel, gift 1) med Andreas Bonsach, født 1696 i Trondhjem, død $\frac{25}{11}$ 1745 i Snesere, sognepræst i Snesere $\frac{24}{2}$ 1730, 2) $\frac{20}{10}$ (?) 1749 i København, Nikolaj kirke⁷⁾ med Daniel Plum, født $\frac{20}{10}$ 1707 i Vetersløv, død $\frac{26}{7}$ 1784 i Baarse, pers. kapellan i Baarse $\frac{1}{9}$ 1747 og sognepræst $\frac{14}{6}$ 1748, entled. $\frac{8}{10}$ 1777⁸⁾.

For yderligere oplysninger om denne familie, og navnlig for oplysninger vedrørende ovennævnte Anna, Kristen Aferrins hustru, vil jeg sætte stor pris.

Wilhelm Marstrand, stud. polyt.

Falkonergaardsvej 15. København V.

1) Et blad af kirkebogen mangler.

2) Et barnebarn af hende er maaske den Birte Afferin. Rasmus Biering snedkers datter, der blev født $\frac{13}{2}$ 1788 i Holbæk.

3) „Gavnø Kloster og Herregaard“ side 506.

4) Hammer herreds gejstlige skifteprotokol 1740-1798 pag. 943 ff.

5) Sjællands bispearkiv, breve fra Baarse herred 1740-1750 nr. 21.

6) Ikke Ingeborg Astoria, ej heller Ingeborg Astoria Aferrin; navnet Astoria skyldes saa vidt jeg kanse kaptein Lengnick, der i Baarses kirkebog 1752 har læst Astoria for Afforin.

7) Afgift betalt paa kærnerkontoret i København $\frac{13}{10}$ 1749.

8) Gerh. L. Grove: Fam. Plum. S. 42 f.